

lægdsruller

Lægdsruller er lister over værnepligtige mænd og drenge. De kan give oplysninger som bopæl, fødested, fars eller mors navn, højde, sygdomme mm. Lægdsrullerne er frit tilgængelige efter 75 år, og de findes scannet på nettet fra de blev indført i 1789 til ca. 1930.

For at finde en person i lægdsrullen, skal man først vide, hvornår han var værnepligtig, idet værnepligtsalderen har ændret sig en del gennem tiden. Under menuen Genveje findes siden Sogn til lægd - lægd til sogn. Nederst på denne side indtastes personens fødselsår. Afslut med Return, så vises den eller de perioder, hvor personen var værnepligtig og derfor måske kan findes i lægdsrullen.

Vær dog opmærksom på, at han kan være blevet kasseret, og så findes han ikke i rullen. Husk også, at det før 1849 kun var bøndernes sønner, der var værnepligtige. Hvis faderen var adelig, præst eller borger i en købstad, kan vi derfor ikke regne med at finde ham.

Dernæst skal vi finde ud af, hvor i landet, vi befinder os. I perioden før ca. 1860 er det som regel nok at kende personens bopæl i et år indenfor den periode, hvor han var værnepligtig. Efter 1860 skal vi helst kende bopælen i det år, hvor han bliver værnepligtig, altså det år, hvor han fylder 14 hhv. 18 år. I lægdsrullerne bruges ikke sognenavne, men derimod lægdsnumre. I de fleste tilfælde dækker et sogn og et lægd det samme område.

År	Fø	Amt/kreds	Sogn	Lægd
1789	1793	Sejlstrup amt		14
1862	1862	Hjørring amt		27
1862	1862	5. udskrivningskreds		481

Gå igen ind på siden Sogn til lægd - lægd til sogn. Øverst vælges amt, herred, sogn på sædvanlig vis. Derefter fortæller siden hvilket lægdsnummer sognet havde gennem tiden. På billedet har vi valgt Gærum sogn i Horns herred, Hjørring amt, og siden fortæller nu, at sognet udgjorde lægd nr 14 under Sejlstrup amt i tiden fra 1789-1793. Derefter var det lægd nr. 27 under Hjørring amt indtil 1862, hvor det blev til lægd 481 under 5. udskrivningskreds. Det er vigtigt, at huske lægdsnummeret. Hvis vi i eksemplet er interesseret i perioden omkring 1810, skal vi altså huske lægdsnummeret 27. Klik derefter på linket i spalten Amt/Kreds - her det hvor der står Hjørring amt.

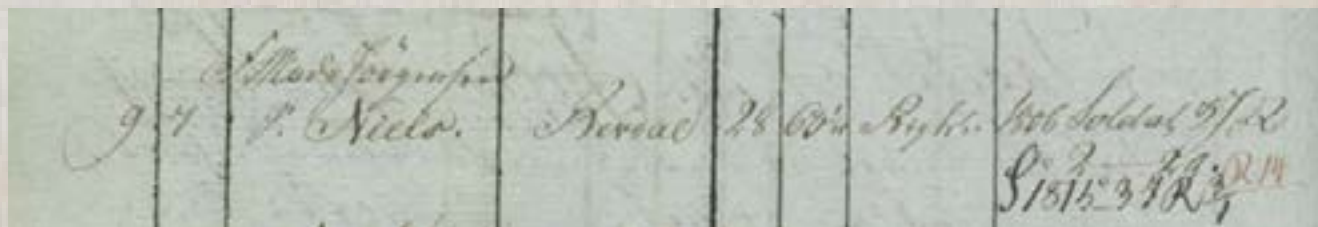
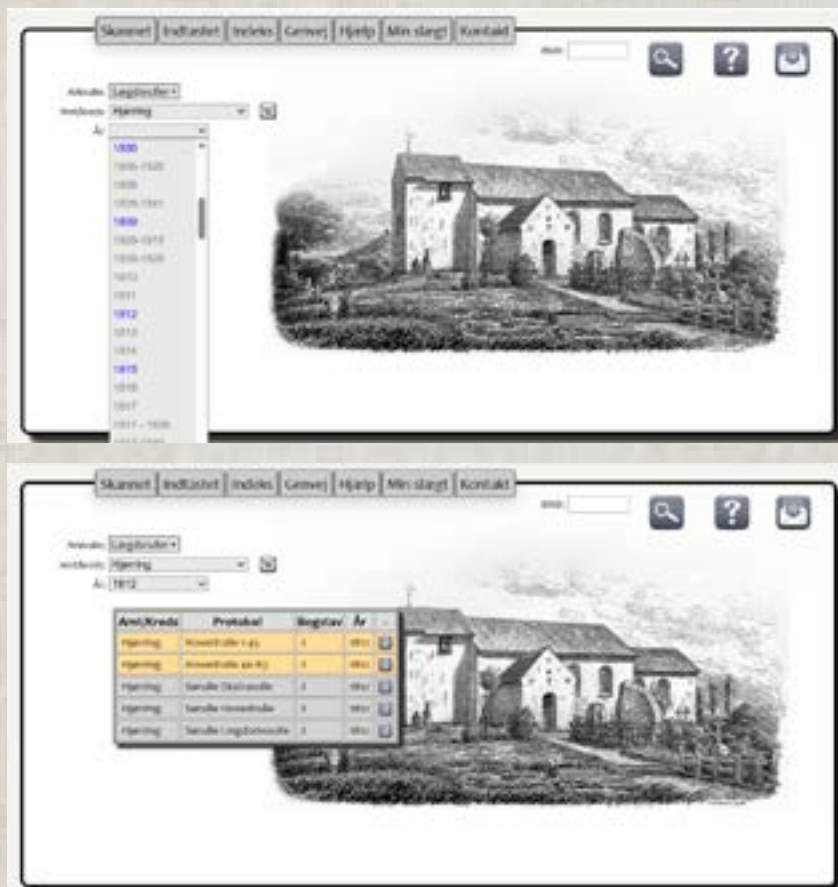
Dermed kommer man hen til siden med de scannede lægdsruller under det rigtige amt. I den nederste menu skal man nu blot vælge det ønskede år. I menuen vises nogle årstal med blå. Det er de år, hvor der findes en hovedrulle i amtet. De øvrige årstal vises med gråt. I de år findes der kun en tilgangsrudd.

Vælg et årstal, så vises en liste med de ruller, der findes for det pågældende amt/årstal.

Som det ses er hovedrullen for Hjørring amt 1812 opdelt i to protokoller. Hvis man søger en person i Gærums sogn, lægd nummer 27 vælges den øverste, der omfatter lægd 1 - 45.

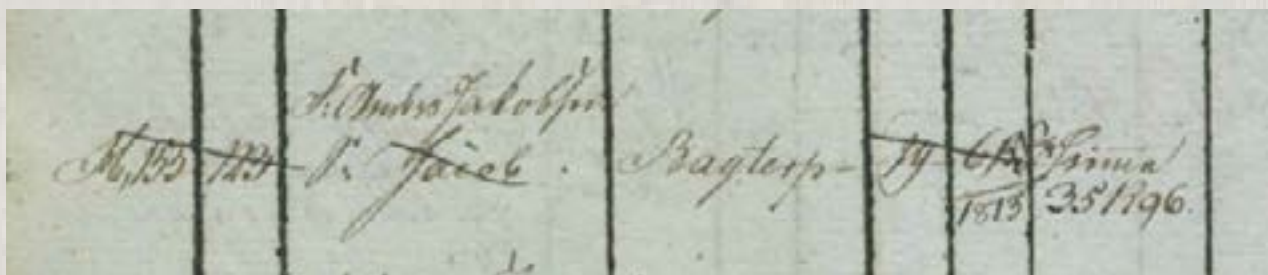
Herefter bladres gennem protokollen, indtil man kommer til det ønskede lægd.

I eksemplet omfatter protokollen lægd nummer 1 - 45, og lægdsnummeret er skrevet øverts på hver side. Man bladrer altså indtil man kommer til en side, hvor der øverst står 27.

For hver person er anført en række oplysninger. I de to spalter til venstre ses hans gamle hhv. nye nummer. I tredje spalte ses hans navn; men vær opmærksom på, at vi øverst har faderens eller moderens fulde navn og derunder sønnens fornavn. På billedet herover ses altså en indførsel for Niels Madsen, søn af Mads Jørgensen. Derefter følger hans fødested, alder, højde målt i tommer og hans nuværende opholdssted. Længst til højre kan der være anmærkninger. Det kan bl.a. være oplysninger om, hvornår han har været soldat.

I eksemplet på billedet er han ikke streget over. Det betyder at han også kan findes i den næste hovedrulle for det samme lægd, hvor hans nye nummer (spalte 2) så vil blive til det gamle nummer (spalte 1).

Her har vi derimod en person, der er streget over. Det betyder at han udgået, inden næste hovedrulle. Årsagen står som regel underneden. Der kan være flere mulige årsager. Han kan være død, faldet for aldersgrænsen, være blevet kasseret eller han kan være flyttet til et andet lægd. I dette tilfælde står der 35K96. Det betyder at han i året K er flyttet til lægd nummer 35 og der har fået nummer 96.

Bogstavet K svarer i dette tilfælde til årstallet 1813. Det fremgår af Bogstavlisten. Han er rejst til lægd nummer 35, og da der ikke er anført noget amt, er det også i Hjørring amt. Gå ind på siden Sogn til lægd - lægd til sogn, vælg Hjørring amt midt på siden og indtast lægdsnummeret 35. Så fortæller siden, at han er flyttet til Rakkeby sogn.

Skannet
Indtastet
Indeks
Genvej
Hjælp
Min slægt
Kontakt

Sogn til lægd
Amt:

Lægd til sogn
Amt/lægd: Hjørring amt
Indtast lægd: 35

Fra:	Til:	Amt:	Næst:	Sogn:
1794	1813	Hjørring	Buglunde	Rakkeby

Find værnepligtsalder
Indtast fødselsår:

ABC